

Gedragprotocol Kanjertraining

Het gedragsprotocol is opgesteld om een duidelijke, prettige en veilige sfeer te creëren met voor alle leerlingen dezelfde regels.

Er staat in beschreven welke stappen er ondernomen worden om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining.

In het kort gaat het bij de Kanjertraining om:

1. Met Kanjertraining bieden we eenvoudige, heldere regels, die kinderen helpen en houvast bieden.
2. Met Kanjertraining geven we handvatten in sociale omgangssituaties.
3. De Kanjerlessen gaan uit van een positieve levensvisie en zijn toekomst- en oplossingsgericht voor zowel kinderen, leerkrachten en ouders.
4. Leerlingen leren positief over zichzelf en de ander denken. Het zou toch mooi zijn als elk kind zich een Kanjer voelt!

Alle groepen op de Jozefschool krijgen Kanjertraining en elke leerkracht is een gediplomeerd Kanjertrainer (of volgt de cursus).

De Kanjerpetten

Om in gesprek te gaan over gedrag bij kinderen maken we bij de Kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer er zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. Binnen de psychologie wordt dit coping genoemd. Zolang je handelt vanuit vertrouwen en op basis van wederzijds respect zijn deze verschillen tussen mensen goed en waardevol. Wanneer je zo handelt noemen we dat binnen de Kanjertraining dat je een drager bent van de witte pet. Je durft jezelf te zijn, je bent zelf te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Kortom je bent een kanjer.

Je kunt een kanjer zijn op verschillende manieren. Je kunt jezelf zijn in combinatie met de zwarte pet. Dan reageer je op een stoere manier. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je kunt je grenzen aangeven. Je durft plannetjes te maken en bent ondernemend. Zolang naast de zwarte pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen zich op een hele positieve en krachtige wijze gedragen.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met de rode pet. Dan ben je vol levenslust. Je hebt een goed gevoel voor humor. Je bent optimistisch en je verstaat de kunst van het relativeren. Zolang naast de rode pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en opgewekte manier weten te reageren.

Je kunt ook een kanjer zijn in combinatie met een gele pet. Dan ben je vriendelijk, bescheiden en aardig. Zolang naast de gele pet ook de witte pet van

het vertrouwen aanwezig is, zullen deze kinderen op een hele positieve en rustige manier weten te reageren.

Uiteraard zijn er ook verschillende combinaties van petten mogelijk. Belangrijk gegeven is dat het hierbij gaat om coping. De petten zijn hulpmiddelen om op een respectvolle wijze over gedrag te kunnen praten. Kinderen zijn niet het gedrag van de pet, maar de petten staan voor de keuzes die de kinderen kunnen maken. Kinderen wordt daarmee geleerd dat ze zelf verantwoordelijkheid dragen voor de gedragskeuzes die ze maken. Zolang je drager bent van de witte pet van vertrouwen kun je ook niet zeggen dat de ene combinatie beter is dan de andere combinatie van petten.

Wanneer ontstaan de echte problemen? Dat is wanneer de witte pet van het vertrouwen wegvalt. We vervallen dan in reacties die niet meer passen bij de cultuur van wederzijds respect. Het recht van de sterkste begint te gelden. Voor de zojuist genoemde positieve eigenschappen komt dan het woordje 'te' te staan. Kinderen reageren dan te krachtig, te stoer en smeden plannen die ten kosten gaan van anderen. De vrolijke kinderen reageren nu te lollig met humor dat ten koste gaan van een ander en/of zichzelf. Het gedrag is onvoorspelbaar, onbetrouwbaar, niet serieus te nemen en beledigend. De vriendelijke en bescheiden kinderen reageren nu angstig en te lief. Deze kinderen cijferen zichzelf helemaal weg en worden als het ware onzichtbaar. De eerste mept van de weeromstuit van zich af, de tweede maakt er een grap van en de derde geeft het op. Als het onderling vertrouwen wegvalt in een groep, dan is de kans groot dat verschillende kinderen zich depressief ontwikkelen.

Daders en slachtoffers

De opvatting bestaat dat kinderen zijn in te delen in pesters en gepest (of in daders en slachtoffers). Deze eenzijdige kijk op pesten maken de problemen groter en is niet de wijze van oplossen die de Kanjertraining voorstaat. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer lang niet altijd zo eenvoudig zijn te scheiden en soms een en dezelfde persoon is. Kanjertraining richt zich daarom niet alleen op de pester of op de gepeste, maar op de gehele groep. De aanpak moet zo zijn dat alle kinderen er baat bij hebben. Kern van de Kanjeraanpak is: Zet het onderling vertrouwen terug in de groep. Zoek met elkaar oplossingen die ook in de toekomst houdbaar zijn. Zowel kinderen, leerkrachten als ouders worden bij de aanpak betrokken. De Kanjertraining heeft veel oefeningen, zowel preventief als curatief om het vertrouwen en de respectvolle omgang met elkaar te bewerkstelligen. De petjes zijn hierbij een hulpmiddel en helpen om een duidelijk onderscheid te maken tussen 'de wereld van vertrouwen' en 'de wereld van wantrouwen'.

De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de kanjerafspraken anderzijds.

DE KANJERAFSPRAKEN

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Niemand lacht uit
5. Niemand blijft zielig

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Preventie

Dit is het voorkomen van pesten.

Met behulp van de kanjerlessen werken we aan het voorkomen van pesten.

Belangrijke punten in deze aanpak zijn:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet alleen, maar deel je zorgen met een ander, het liefst met je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een goede manier je mening en haal voordeel uit kritiek die je krijgt
6. Wij maken onderscheid tussen onvermogen en onwil
 - 6a. Bij onvermogen mag de leerling erop vertrouwen dat we daar rekening mee houden. De leerling heeft veel te leren in een moeilijk proces. We hebben daar begrip voor.
 - 6b. Bij onwil krijgt de leerling een grens gesteld. Dat gebeurt ook als er onwil en onvermogen in het spel is. Er kan dan geen beroep worden gedaan op de omgeving. De rek is eruit. Een onwillig kind mag om geen enkele reden zijn eigen gang gaan.
7. Hulp van een maatje (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving daarvan

Regels in de praktijk/ gedragsprotocol

De weg van de mens en de weg van het kind in het bijzonder gaan met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden opgevoed en te worden begeleid. Als ouders en leerkrachten hebben we opvoedplicht.

In het gesprek met kinderen en/of volwassenen hanteren we de voorwaarde dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving alles mag, zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van een ander en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en de andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie en de ouders van de andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn, omdat je iemand bent die te vertrouwen is. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal.
4. Mensen die op eenzelfde manier doen zoals jij en anderen die anders doen dan jij.

De school neemt het overzicht van de smileys uit de Kanjertraining als uitgangspunt: "Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders, als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school."

Mocht een leerling zich niet willen houden aan deze afspraken, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht en de school. In de maatschappij, en ook op school, is het belangrijk dat je leert elkaar te respecteren. Onze school gaat dan ook kwaadsprekerij, of bedreigen van de ander tegen.

Wat mag u verwachten van de leerkrachten op school?

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "Een goed voorbeeld doet goed volgen."

U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grensstellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven inzicht).

Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten.

De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Wat verwachten we van de ouders?

Van de ouders verwachten we dat zij zich aan de volgende regels houden:

1. Ouders oefenen zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat we andermans kind, een andere ouder of een leerkracht niet overdonderen of aanvallen met mondeling of lichamelijk geweld. Wanneer een ouder zich misdraagt waar kinderen bij zijn, komt dat de situatie niet ten goede.
2. Ouders en leerkrachten spreken in positieve zin over de opvoeding van het kind van een ander. Dat doen wij ook over u en uw kind. Lukt dat niet, dan houden we onze mond.
3. Als u zich zorgen maakt over het welzijn van uw kind, of dat van een ander, overlegt u met school. Daarbij gaan we ervan uit dat ons doel is een oplossing te vinden die goed is voor u en uw kind, maar ook goed voor de ander. Wij zijn daarin uw medestander.
4. U kent het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld, of een oplossing gezocht en kwaadsprekerij of roddel.
5. U onthoudt zich van kwaadsprekerij via internet

Grensstellend

Ons uitgangspunt is dat kinderen zich niet willen misdragen, maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. We leren kinderen hoe ze het een volgende keer gaan doen. Hoe emotionele en/of materiële schade kan worden hersteld. Hoe we weer verder met elkaar kunnen.

In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling mij zo boos te maken". Is het jouw bedoeling hem pijn te doen, te pesten? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling dan doe je het goed, maar dan heb je nu wel een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier." (Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van de leeftijdsgenoten van de pester. Zolang deze het pesten aanmoedigen, 'benzine geven aan' een vervelend lopend motortje, is het voor de pester moeilijk om te stoppen.)

We stellen de volgende vraag altijd
aan een leerling bij ongewenst
gedrag:

***Is het jouw bedoeling
om.....?***

Antwoord op de vraag:

Nee

We zeggen: Dan willen we gedrag zien waaruit dat blijkt.

We geven een oplossing / tip.

We belonen.

Zien we het gedrag weer, dan is/was het dus eigenlijk een

Ja

Een leerling krijgt bedenktijd.

Deze valt weg bij terugkerend gedrag.

We stellen de vraag opnieuw.

nee

antwoord =

Ja

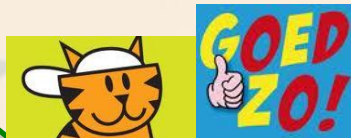
We treffen een maatregel: plaatsing in een hogere groep of niet aanwezig op plein/leerpleinen.

+

Ouders worden op de hoogte gebracht en er komt een gesprek met ouders/ leerling = hulp aan de leerling.
De leerling krijgt een officiële waarschuwing.

Met een goede oplossing/ maatregel / afspraak gaan we weer met vertrouwen verder met de leerling.

Geen oplossing met ouders en leerling of bij terugkerend gedrag, dan wordt de schorsings-procedure gestart.

Dossiervorming

In alle bovengenoemde situaties vindt dossiervorming plaats.

Uitgangspunt van de school is dat elk kind een nieuwe kans krijgt.

Als een kind zich blijft misdragen en de ouders hebben er geen problemen mee, volgt een definitieve verwijdering.

Tips voor de kinderen:

Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.

Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school.

Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf/meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is.

Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/meester.

Wil ik stoer zijn?... Dan ga ik op vechtsport.

Wil ik de baas spelen? ...Ik vraag een hond.

Verveel ik me? ... Dan verzin ik zelf een leuk plan.

Pest ik, omdat ik bang ben zelf gepest te worden? ... Dan stop ik daarmee!

Op school trainen we dit: gaan leerlingen vervelend met elkaar om. Blijf rustig.

Haal je schouders op. Sommige leerlingen zijn gewoon in de war. Maak je niet druk. Jammer dan.

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:

1. Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend wat je doet. (schelden, achterna roepen, slaan enz.)

2. Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

3. Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) je doet als de witte pet.

4. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje, doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pesters af.

5. Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren, dan wordt het alleen maar erger.

6. Stopt het niet? Dan wordt het alleen maar erger. Stap dan naar je maatje en probeer het met je maatje op te lossen.

7. Weten jij en je maatje geen oplossing dan stap je naar de juf of meester toe. Die helpt jou.

